

Handläggare
Susanne Angemo
Maria Ahrgren

Datum
2017-03-06

Diarienummer
KSN-2017-1402

Kommunstyrelsen

Årsbokslut styrelsen för teknik och service 2016

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att godkänna bokslut för styrelsen för teknik och service 2016.

Ärendet

Styrelsen för teknik och service upphör i samband med att ny organisation för Uppsala kommun gäller från och med 1 januari 2017. Bokslut och årsredovisning 2016 för nämnder och styrelser som upphör att gälla ska behandlas och godkännas av kommunstyrelsen.

Föredragning

Verksamheten 2016 inom styrelsen för teknik och service ansvarsområde sammanfattas i styrelsens sammanställda analys för 2016 (**bilaga 1**), bokslut och analys av ekonomiskt utfall (**bilaga 2**), måluppfyllelse av kommunfullmäktiges inriktningsmål och uppdrag för 2016 (**bilaga 3**), uppföljning av internkontrollplan 2016 (**bilaga 4**) samt redovisning av pågående investeringar (bilaga 5).

Det ekonomiska resultatet uppgår till 13 miljoner kronor, vilket är i linje med budget. I jämförelse med prognos per augusti är resultatet 4 miljoner kronor lägre.

Jämfört med föregående år är omsättningen 74 miljoner kronor lägre. Den främsta orsaken är att faktureringen från underleverantörer inom fastighetsområdet som tidigare gått genom styrelsen för teknik och service, under 2016 har gått direkt till fastighetsägande bolag. Verksamhetsvolymen är däremot högre.

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Christoffer Nilsson
Chef kommunledningskontoret

Bilaga 1: Styrelsen för teknik och service sammanställda analys för år 2016

Styrelsen för teknik och service ansvarar för kommunens egen produktion av produkter, materiel och tjänster inom det tekniska området, efter interna överenskommelser och enligt särskilda direktiv från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Styrelsen erbjuder även servicetjänster till kommunens nämnder, styrelser och bolag. Tjänsteutbudet varierar över tid beroende på kundernas/brukarnas önskemål och behov.

2016 hade Styrelsen en bred produktion med många olika typer av verksamhet, kompetenser och arbetsuppgifter. Under året lagade och serverade måltidsverksamheten cirka 32 000 måltider varje dag till kommunens förskolor, skolor, seniorrestauranger och äldreboenden. Entreprenadverksamheten utförde flera bygg- och anläggningsuppdrag inom stadsmiljö, vatten- och avloppsanläggningar, parker och naturmark. Driften skötte om mycket av den offentliga miljön så att vägarna var säkra att gå, cykla och åka på oavsett årstid och att grönytor, idrottsanläggningar och friluftsområden var tillgängliga och välfungerande för medborgarna. Fastighetsdriften skötte om stora delar av kommunens fastigheter och bostäder och hanterade tillbyggnationer, myndighetskrav, brand- och skalskydd. Styrelsen tillhandahöll även flera olika servicetjänster i form av transporter, städ och hantering av felanmälan till kommunens verksamheter samt skötte verksamheten på kommunens elektronikåtervinning.

Viktiga händelser under året

2016 har präglats mycket av kommunens omorganisation och beslutet att avveckla Styrelsen för teknik & service från och med 1 januari 2017. Mycket arbete har lagts ned för att avsluta och arkivera handlingar samt delta i utformningen av ny organisation.

Måltidsservice erhöll 2016 fina priser i White guide junior, Sveriges enda tävling för offentlig gastronomi. Björn Carlsson, chef för Måltidsservice, vann första pris i kategorin Årets måltidschef. Dessutom kom Uppsala som kommun tvåa i kategorin Årets skolmatskommun.

Måluppfyllelse

STYRELSEN FÖR TEKNIK OCH SERVICE				
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Budget 2016	Bokslut 2016
Kostnader	1 072,4	921,5	870,6	863,6
Intäkter	1 094,3	950,3	883,9	876,4
RESULTAT	21,9	28,8	13,0	12,8
Nettoinvesteringar, inkl. finansiell leasing	11,9	0,9	13,0	9,3

Styrelsen redovisar ett ekonomiskt resultat i linje med budget. Omsättningen är lägre jämfört med föregående år. Den främsta orsaken är att faktureringen från underleverantörer inom fastighetsområdet som tidigare gått genom Teknik & service har gått direkt till fastighetsägande bolag. Verksamhetsvolymen har däremot ökat.

Kontakt med invånare för att ge bättre service

Under 2016 har flera insatser genomförts för att bidra till målet om god service, enkelhet och korta handläggningstider i kommunens hantering av medborgares felanmälningar och synpunkter på offentlig miljö. Rutiner och organisation har reviderats för att skapa ett snabbare flöde av anmälningar. Ett nytt system för driftövervakning och ärendehantering har implementerats. I september lanserades appen Felanmälan Uppsala kommun och en webbtjänst på uppsala.se som samlar flera av de befintliga felanmälningsformulären. Vid årsskiftet hade 1744 appar laddats ned. Tjänsterna gör det enklare för medborgare att anmäla fel och lämna synpunkter till kommunen. Det syns i att antalet mottagna ärenden har ökat. Sedan starten i april har drygt 8000 ärenden mottagits vilket motsvarar det normala antalet ärenden under ett helt år. Även återkopplingen till medborgarna har förbättrats genom att medborgaren får meddelande om att ärendet har registrerats samt när ärendet avslutas.

Inom några områden har styrelsen arbetat med målet att barns och ungdomars delaktighet bidrar till att verksamheten anpassas till deras behov. För att inkludera elever i måltidsarbetet har matråd regelbundet hållits ute på kommunens skolor. Under 2016 genomfördes totalt 75 matråd. Även i relevanta projekteringsuppdrag har barnperspektivet beaktats, främst inom lekplatsområdet. Under 2016 har önskemål från barn och ungdomar samlats in och tagits hänsyn till i åtta projekt: High Chaparall i Vänge, Ekebyparken, Höganäsparken, Skivlingeparken, Vasaparken, Svankärrsparken, Gunsta Backar och en ny planerad naturlekplats i Storvreta. Önskemålen samlades in i samarbete med våra uppdragsgivare genom förslagslådor, öppna informationsmöten och referensgrupper.

Omställning för ökad ekologisk hållbarhet

Styrelsen har på flera sätt bidragit till målet om att Uppsala ska vara i framkant i miljö- och klimatomställningen. Under hösten 2016 har omställningsarbetet mot en fossilbränslefri fordonsflotta år 2020 tagit fart. En kommungemensam strategi och rutin för omställningen har tagits fram som innebär att fordon som inte är fossilbränslefria fasas ut i samband med att leasingavtalen går ut. Teknik & service verkställer och administrerar omställningsarbetet och har anlitat externa resurser för att klara det ökade trycket. På grund av långa leveranstider syns ännu inte hela årets omställningsarbete i statistiken. Ett nytt fordonsadministrativt system implementerades i början av året som förbättrar fordonsuppföljningen.

Styrelsen har haft en fordonsintensiv verksamhet och har även arbetat för att minska de egna fordonens miljöpåverkan. Under 2016 minskades antalet fordon genom en mer effektiv fordonshantering med gemensamma bilpooler, förbättrad resursplanering och fler tjänstecyklar. Vid årsskiftet var antalet lätta fordon 175 varav 14 procent var fossilbränslefria. Ytterligare 49 nya fossilbränslefria fordon är beställda som levereras under våren.

År 2023 ska alla livsmedel som köps in i Uppsala kommun vara ekologiskt producerade. För att nå dit har måltidsverksamheten arbetat aktivt med att utveckla sina upphandlingar, utbilda och inspirera måltidspersonalen och öka andelen vegetariska rätter på menyerna. Bland annat har en mejeriupphandling genomförts där bara ekologiska produkter upphandlats. 2016 var andelen ekologiska livsmedel 36 procent.

Exempel på andra insatser som har genomförts för att bidra till ekologisk hållbarhet är test av kemikaliefria moppar inom städverksamheten, återanvändning av material och utrustning inom entreprenadverksamheten samt byte till batteridrivna småmaskiner inom driften.

Socialt ansvarstagande som arbetsgivare

Uppsala kommun ska verka mot utanförskap och främja möjligheter för alla som vill och kan arbeta. Styrelsen har utgjort en stor arbetsgivare inom kommunen och representerat många olika kompetenser och arbetsuppgifter. Genom att erbjuda platser för arbete och praktik till personer som står utanför ordinarie arbetsmarknad och sommarjobb till ungdomar har verksamheten bidragit till kommunens sociala hållbarhet. Under 2016 tillhandahöll förvaltningen 279 platser för välfärdsanställning, sommarjobb, daglig verksamhet, samhällstjänst och liknande vilket är en ökning med 8 procent jämfört med föregående år.

För att bidra till målen om attraktiva villkor har Styrelsen under 2016 arbetat för att öka delaktigheten bland alla medarbetare och skapa en säker arbetsmiljö. Alla chefer har fått information om systematiskt arbetsmiljöarbete och arbetsmiljöansvar och nya rutiner har tagits fram. Som ett led i det kommungemensamma uppdraget om jämställdhetsintegrering har alla chefer och utvalda nyckelpersoner genomgått en utbildning i jämställdhet och nu pågår ett temaarbete om jämställdhet för alla medarbetare. Däremot har arbetet med att ta fram en rekryteringsstrategi och lönekriterier pausats i väntan på omorganisationen. Målet om heltidstjänster är uppnått inom all verksamhet utom städ och måltid som i enlighet med beslut från kommunledningskontoret avvaktar genomförandet till ny organisation.

Utvecklingen inom de verksamheter nämnden/styrelsen ansvarar för

Styrelsen för teknik och service har haft i uppdrag att hålla kommunens nettokostnadsutveckling på en låg nivå. Målsättningen har varit att minimera prishöjningar genom effektiviseringar. Under 2016 sänktes priserna för måltids- och städtjänster. Inom övriga områden hölls priserna på oförändrad nivå. Exempel på aktiviteter som Styrelsen har genomfört för att minska kostnaderna för kommunen är effektivisering av resursplaneringen mellan verksamheter, återanvändning av material och utrustning, maskinoptimering, optimerad fordonshantering och aktivt upphandlingsarbete för att få bra inköspriser.

Entreprenadverksamheten har en något lägre omsättning jämfört med föregående år, då bland annat ett par stora va-projekt och första etappen av Paradgatan ökade volymen. Under 2016 har försäljningen minskat mot bolagen och ökat mot stadsbyggnadsförvaltningen. Den genomsnittliga projektstorleken har varit lägre. Värdet för anläggningsarbeten har varit gynnsamt ända fram till årsskiftet.

Måltidsservice har mött en ökad efterfrågan under 2016, framförallt från grundskolan. Mycket arbete har inriktats på att möjliggöra en ökad andel ekologiska livsmedel, hålla kostnaderna nere och leverera rätt servicenivå. Under året har ett samarbete med kocken Paul Svensson inletts för att få inspiration i den gröna matlagningen. Resultatet påverkas av prisökningar för ekologiska livsmedel.

Inom avdelning Drift har nya uppdrag tillkommit under året och antalet medarbetare utökats. Framförallt inom fastighetsområdet har många projektuppdrag erhållits, till exempel vid Uppsävjaskolan och Ulleråker. I början på året övertog Teknik & service ansvaret för caféverksamheten vid Hammarskog. Ett driftuppdrag för parkskötsel som sades upp av en extern entreprenör under säsong övertogs i egen regi. Driftverksamheten har även varit delaktig vid många av kommunens event såsom Valborg och Vinterfestivalen.

Avdelning Service har inte haft en ekonomi i balans under 2016. Dels finns ett stort åtgärdsbehov för att effektivisera verksamheten som medför tillfälliga kostnader för

omställning av verksamhet. Dels har Styrelsen inte fått full kostnadstäckning för hållbara varutransporter respektive fordonsadministrationen, men det åtgärdas i ny kommungemensam ekonomimodell 2017. Städverksamheten får fler uppdrag och nyanställer. Parkeringsövervakningen med 20 medarbetare övergick till Uppsala Parkerings AB 1 mars 2016.

Framtida utmaningar

Under 2017 fortsätter Teknik & service verksamhet huvudsakligen som egen regi inom stadsbyggnadsförvaltningen och som gemensam service inom kommunledningskontoret. En utmaning framöver blir att hitta nya arbetssätt som bidrar till att förverkliga de mål om ökad tydlighet för medborgare, större politisk genomslagskraft och effektivare styrning som sattes upp för den nya organisationen.

Enligt Uppsalas klimat- och miljöprogram ska alla arbetsmaskiner vara fossilbränslefria år 2023. Det innebär en stor utmaning att nå dit eftersom det delvis saknas utbud på marknaden idag. Här behöver kommunen samverka med branschen och ställa högre krav på energieffektivisering och förnybara bränslen. Omställning till en fossilbränslefri fordons- och maskinpark samt enbart ekologiska livsmedel medför högre kostnader. Här kompletteras arbetet med åtgärder för att optimera fordonsanvändning och anpassa matsedlar. En utmaning är även att tillvänja alla elever vid ett ökat vegetariskt inslag i skolmåltiderna.

Styrelsen har utfört mycket av uppdragen i samarbete med privata företag. All upphandling av underleverantörer ska ske inom ramen för LOU (lagen om offentlig upphandling). Ramavtal ska alltid tecknas och användas där så är möjligt. Styrelsen har bedrivit en bred verksamhet med behov av ramavtal och direktupphandlingar inom många olika områden. Samtidigt inkommer ofta nya uppdrag med kort varsel. Det innebär en utmaning att anlita rätt underleverantör i rätt tid.

Det förekommer deltidarbete inom vissa av förvaltningens verksamheter. Främst inom måltids- och städverksamheterna där det krävs större arbetsinsatser i anslutning till arbetstoppar. Det innebär en utmaning att upprätthålla en kostnadseffektiv verksamhet med enbart heltidstjänster. Här kommer möjligheten att skapa kombinerade servicetjänster att kartläggas.

Bilaga 2:**Bokslut 2016****Styrelsen för teknik och service**

Belopp i miljoner kronor ¹	Budget 2016	Bokslut 2016	Prognos 201608	Bokslut 2015
Intäkter	883,9	876,4	852,8	950,3
Kostnader	-870,9	-863,6	-836,1	-921,5
Resultat	13,0	12,8	16,7	28,7
	KF-budget 2016			
Nettoinvesteringar inkl fin. leasing	13,0	9,3		
1 Exklusive förvaltningsinterna poster				

Styrelsens analys av ekonomiskt utfall

Resultatet uppgår till + 12,8 miljoner kronor, vilket är 0,2 miljoner kronor lägre än budget och 3,9 miljoner kronor lägre än augustiprognos.

Omsättningen minskar jämfört med föregående år med 74 miljoner kronor. Allt mer av fakturaflödet går direkt till kund. Det syns främst mot försäljningen till Uppsala kommun Skolfastigheter AB. Även försäljningen till Uppsala Vatten och Avfall AB minskar då ett par stora va-projekt är avslutade och inga nya motsvarande uppdrag har inkommit. Samtidigt ökar försäljningen till kommuninterna kunder. En ny hantering av kommunens fordon som innebär att det externa fakturaflödet, t ex leasing-, drivmedel- och reparationskostnader, hanteras hos Teknik & service innebär att intäkterna från kommunala förvaltningar ökar. Utbildningsförvaltningen köper betydligt fler matportioner än beräknat, volymen har ökat med 5,3 procent jämfört med budget.

Då allt mer av fakturaströmmarna går direkt till kund har inköp av underleverantörer, framförallt inom fastighetsområdet, minskat. Lönekostnaderna är något högre än budget då ökade volymer inneburit fler timanställda inom framförallt Måltidsservice och Städservice.

Entreprenadtjänsterna visar ett resultat 4,6 miljoner kronor bättre än prognos. Försäljningen har ökat jämfört med budget och prognos då flera projekt har avslutats inför omorganisationen. Värdet för anläggningsarbeten har varit gynnsamt ända fram till årsskiftet.

Till följd av ökad försäljning redovisar Måltidsservice ett positivt resultat på 3,5 miljoner kronor. Volymerna har ökat, framförallt till grundskolan. I resultatet ingår även intäkter av engångskaraktär med 0,9 miljoner kronor. Jämfört med prognosen är resultatet 0,5 miljoner lägre på grund av prisökning för ekologiska livsmedel.

Resultatet för avdelning Drift är 7,3 miljoner kronor lägre än prognos. Orsaken är främst att prognosen var missvisande på grund av en felbedömning av intäkterna för fastighetsrelaterade tjänster till fastighetsförvaltningen inom Ulleråker. Resultatet påverkas också av kostnader för åtgärder av skador i lägenheter där det är osäkert vem som är betalningsansvarig, vilket kommer att handläggas vidare under 2017. Inför verksamhetsövergång från 1 januari utförde 20 medarbetare endast uppdrag till Skolfastigheter AB från 1 november, vilket innebar färre extrauppdrag från andra kunder. Det driftuppdrag för parkskötsel som sades upp av en extern entreprenör och övertogs i egen regi under säsong har visat sig vara underfinansierat. Avtalen inom parkområdet har under året gjorts om för att omfatta fler tjänster och minska antalet extrauppdrag, men har medfört en lägre kostnadstäckning än beräknat. Inom driften av

idrottsanläggningar har ett antal större maskinreparationer tillkommit som inte var prognosticerade.

Avdelning Service visar ett större negativt resultat än prognos, - 7,6 miljoner kronor. Omstruktureringsarbetet som startade under året är till stora delar genomfört men den ekonomiska effekten syns inte förrän 2017/2018. Bland annat har återvinningen reducerat verksamheten och tar endast emot kommuninterna uppdrag. I och med att kommunens satsning på fossilbränslefria fordon tagit fart har externa resurser fått anlitas för att klarar det ökade trycket att byta ut äldre fordon. Ersättningsnivån för hållbara varutransporter har varit cirka 1 miljon kronor lägre än kostnaderna. Omsorgstransporterna upphörde vid årsskiftet, vilket inneburit en period av ej debiterbar tid för två medarbetare. Städverksamheten har under året fått cirka 40 nya kunder, vilket har inneburit initiala engångskostnader i form av arbetskläder, skurmaskiner, moppar mm. Satsning har gjorts på kemikaliefria moppar, vilka har en högre inköpskostnad.

Investeringar

Av tilldelade medel från kommunfullmäktige på 13 miljoner kronor har investeringar för 9,3 miljoner kronor genomförts. Bland annat har investering gjorts i två ismaskiner, övriga maskiner med tillbehör till idrottsanläggningar, fem gräsklippare, maskiner och utrusning till vinterväghunderhåll samt mätinstrument. Dessutom har ett tiotal tvättmaskiner köpts in till nya städuppdrag.

Lönekostnadsutveckling

Jämfört med föregående år har lönekostnaden utöver effekt av löneavtal ökat med 9 miljoner kronor. Inom avdelning Måltidsservice syns en helårseffekt av de tillagningskök i två seniorboenden som övertogs första november 2015. Städservice utökar med fler uppdrag och nyanställer. Samtidigt har Parkeringsövervakningen med 20 medarbetare övergått till Uppsala Parkerings AB från 1 mars 2016. Inom avdelning Drift tillkommer nya uppdrag varför antalet medarbetare utökas. Inom idrott- och friluftsverksamheten har lönekostnaden ökat på grund av utökade uppdrag.

LÖNEKOSTNADSUTVECKLING Belopp i tusen kronor	Bokslut	Bokslut f.å.	Diff %	Diff tkr	Varav effekt av löneavtal		Varav återstående del (volym m)	
					%	tkr	%	tkr
Politisk verksamhet (1)	189	252	-25%	-63	2%	5	-27%	-68
Infrastruktur, skydd m m (2)	60 161	60 961	-1%	-800	2%	1 500	-4%	-2 300
Fritid och kultur (3)	15 786	14 172	11%	1 615	2%	300	9%	1 315
Vård och oms om f-hindrade (53-55)	163	844	-81%	-681	2%	20	-83%	-701
Särskilt riktade insatser (6)	473	715	-34%	-241	2%	15	-36%	-256
Kommunledning och gem verks (8)	206 159	192 118	7%	14 041	2%	3 000	6%	11 041
Summa lönekostnad	282 931	269 061	5%	13 870		4 840	3%	9 030

Bilaga 3: Måluppfyllelse av kommunfullmäktiges inriktningsmål och uppdrag för 2016

Inriktningsmål

Uppsala kommun ger förutsättningar för en god hälsa för hela befolkningen.

Bedömning: *ej utvärderad*

Trend: *inget värde angivet*

Kommentar: Styrelsen avstår från att bidra till måluppfyllelsen. Målet ligger inte inom Styrelsens ansvarsområde.

Barns och ungdomars delaktighet bidrar till att verksamheten anpassas till deras behov.

Bedömning: *helt uppfyllt*

Trend: *ökad*

Kommentar: Inom några områden har styrelsen uppdrag att utforma tjänster som berör barn och ungdomar. För att inkludera elever i måltidsarbetet genomförs regelbundet matråd ute på kommunens skolor. Under 2016 har totalt 75 matråd hållits. Även i relevanta projekteringsuppdrag beaktas barnperspektivet, främst inom lekplatsområdet. Under året har önskemål från barn och ungdomar samlats in och tagits hänsyn till i åtta projekt: High Chaparall i Vänge, Ekebyparken, Höganäsparken, Skivlingeparken, Vasaparken, Svankärrsparken, Gunsta Backar och en ny planerad naturlekplats i Störvreta. Önskemål samlas in i samarbete med våra uppdragsgivare genom förslagslådor, öppna informationsmöten och referensgrupper.

Skillnader i levnadsvillkor för kommunens invånare jämnas ut.

Bedömning: *helt uppfyllt*

Trend: *ökad*

Kommentar: Uppsala kommun ska verka mot utanförskap och främja möjligheter för alla som vill och kan arbeta. Styrelsen är en stor arbetsgivare inom kommunen som representerar många olika kompetenser och arbetsuppgifter. Genom att erbjuda platser för arbete och praktik till personer som står utanför ordinarie arbetsmarknad och sommarjobb till ungdomar bidrar verksamheten till kommunens sociala hållbarhet. Under 2016 tillhandahöll

förvaltningen 279 platser för välfärdsanställning, sommarjobb, daglig verksamhet, samhällstjänst och liknande vilket är en ökning med 8 procent jämfört med föregående år.

Uppsala kommun möjliggör för ett ökat utbud av bostäder och arbetstillfällen.

Bedömning: *ej utvärderad*

Trend: *inget värde angivet*

Kommentar: Styrelsen avstår från att bidra till måluppfyllelsen. Målet ligger inte inom Styrelsens ansvarsområde.

Uppsala kommun är i framkant i miljö- och klimatomställningen. Utsläppen av växthusgaser minskar totalt sett, miljömålen uppfylls och åtgärder vidtas för anpassning efter förändrat klimat.

Bedömning: *i hög grad uppfyllt*

Trend: *ökad*

Kommentar: Under hösten 2016 har omställningsarbetet mot en fossilbränslefri fordonsflotta år 2020 tagit fart. En kommungemensam strategi och rutin för omställningen har tagits fram som innebär att fordon som inte är fossilbränslefria fasas ut i samband med att leasingavtalen går ut. Teknik & service verkställer och administrerar omställningsarbetet och har anlitat externa resurser för att klara det ökade trycket. På grund av långa leveranstider syns ännu inte hela årets omställningsarbete i statistiken. Ett nytt fordonsadministrativt system implementerades i början av året som förbättrar fordonsuppföljningen.

Styrelsen har en fordonsintensiv verksamhet och arbetar även för att minska de egna fordonens miljöpåverkan. Under 2016 har antalet fordon minskat genom en mer effektiv fordonshantering med gemensamma bilpooler, förbättrad resursplanering och fler tjänstecyklar. Vid årsskiftet var antalet lätta fordon 175 varav 14 procent fossilbränslefria. Ytterligare 49 nya fossilbränslefria fordon är beställda som levereras under våren.

År 2023 ska alla livsmedel som köps in i Uppsala kommun vara ekologiskt producerade. För att nå dit arbetar måltidsverksamheten aktivt med att utveckla sina upphandlingar, utbilda och inspirera måltidspersonalen och öka andelen vegetariska rätter på menyerna. Bland annat har en mejeriupphandling genomförts där bara ekologiska produkter upphandlats. 2016 var andelen ekologiska livsmedel 36 procent.

Exempel på andra insatser som har genomförts för att bidra till ekologisk hållbarhet är test av kemikaliefria moppar inom städverksamheten, återanvändning av material och utrustning inom entreprenadverksamheten samt byte till batteridrivna småmaskiner inom driften.

Uppsala kommun är attraktiv för nyetableringar och företag.

Bedömning: *ej utvärderad*

Trend: *inget värde angivet*

Kommentar: Styrelsen avstår från att bidra till måluppfyllelsen. Målet ligger inte inom Styrelsens ansvarsområde.

Uppsala kommun ska vara en av landets bästa landsbygdskommuner.

Bedömning: *ej utvärderad*

Trend: *inget värde angivet*

Kommentar: Styrelsen avstår från att bidra till måluppfyllelsen. Målet ligger inte inom Styrelsens ansvarsområde.

God service, enkelhet och korta handläggningstider präglar kommunens kontakter med företag, ideell sektor samt kommuninvånare.

Bedömning: *helt uppfyllt*

Trend: *ökad*

Kommentar: Under 2016 har flera insatser genomförts för att bidra till god service, enkelhet och korta handläggningstider i kommunens hantering av medborgares felanmälningar och synpunkter på offentlig miljö. Rutiner och organisation har reviderats för att skapa ett snabbare flöde av anmälningar. Ett nytt system för driftövervakning och ärendehantering har implementerats. I september lanserades appen Felanmälan Uppsala kommun och en webbtjänst på uppsala.se som samlar flera av de befintliga felanmälningsformulären. Vid årsskiftet hade 1744 appar laddats ned. Tjänsterna gör det enklare för medborgare att anmäla fel och lämna synpunkter till kommunen. Det syns i att antalet mottagna ärenden har ökat. Sedan starten i april har drygt 8000 ärenden mottagits vilket motsvarar det normala antalet ärenden under ett helt år. Även återkopplingen till medborgarna har förbättrats genom att medborgaren får meddelande om att ärendet har registrerats samt när ärendet avslutas.

Det förebyggande arbetet och tidiga insatser utvecklas inom kommunens alla verksamheter.

Bedömning: *ej utvärderad*

Trend: *inget värde angivet*

Kommentar: Styrelsen avstår från att bidra till måluppfyllelsen. Målet ligger inte inom Styrelsens ansvarsområde.

Tillgänglighetsskapande åtgärder i kommunens bostadsområden minskar behovet av särskilda boendeformer.

Bedömning: *ej utvärderad*

Trend: *inget värde angivet*

Kommentar: Styrelsen avstår från att bidra till måluppfyllelsen. Målet ligger inte inom Styrelsens ansvarsområde.

Heltid ska vara en rättighet och deltid en möjlighet för kommunens medarbetare, samtidigt som delade turer motverkas i verksamheten.

Bedömning: *delvis uppfyllt*

Trend: *ökad*

Kommentar: Vid årsskiftet var 79 procent av Teknik & service tillsvidareanställda medarbetare heltidsanställda. Enligt beslut från kommunledningskontorets HR-stab ska städ- och måltidverksamheterna avvakta med införandet av enbart heltidstjänster i väntan på ny organisation. Inom övriga verksamheter har samtliga medarbetare erbjudits heltidsanställning. Det avser två personer.

Uppsala kommun erbjuder attraktiva möjligheter och villkor som står sig väl i konkurrensen, jämfört med andra arbetsgivare.

Bedömning: *helt uppfyllt*

Trend: *ökad*

Kommentar: Fokus för Styrelsen är att säkerställa en säker arbetsmiljö. Verksamheten sker i många fall på platser och i situationer som är riskfyllda. En attraktiv arbetsgivare måste ha en säker arbetsmiljö för att locka och behålla medarbetare. Kommunens arbetsmiljöspecialist har gjort en behovsinventering inom Teknik & service. En handlingsplan för det fortsatta arbetsmiljöarbetet har tagits fram och de mest prioriterade åtgärderna har genomförts. Det omfattar bland annat en informationsinsats till chefer avseende systematiskt arbetsmiljöarbete, dialog med chefer avseende arbetsmiljöansvar, en stödinsats i kommunens systemstöd för tillbud- och skaderapportering samt framtagning/förbättring av rutiner. Arbetet fortsätter under 2017. Genomförd medarbetarundersökning visar att Teknik & service har ett index för motivation på 76 av 100.

Medarbetare har förutsättningar att nå överenskommen prestation och engagera sig aktivt i verksamhetens utveckling. Utvecklingsvägar är kända och kommunicerade.

Bedömning: *i hög grad uppfyllt*

Trend: *ökad*

Kommentar: Det pågår ett ständigt arbete med att involvera medarbetare i mål och verksamhetsutveckling genom att "bryta ned" mål till styrkort på enhetsnivå. Den röda tråden från Mål och budget till styrkort och målkort förankras hos medarbetarna via medarbetarsamtalen så att alla vet vad de bidrar med. Måluppfyllelse och aktiviteter i styrkorten följs upp tillsammans med medarbetarna på enheternas APT:er. Arbetet med att utarbeta lönekriterier för Teknik & service i syfte att ytterligare tydliggöra mål, prestation och resultat för våra medarbetare har pausats i väntan på det kommuncentrala arbetet med lönekriterier. Genomförd medarbetarundersökning visar att Teknik & service har ett index för styrning på 74 av 100.

Uppdrag

Arbeta med jämställdhetsintegrering utifrån den beslutade CEMR handlingsplanen i all kommunal service och i den kommunala organisationen.

Status: *färdigt*

Kommentar: Flera insatser genomförs för att öka kunskapen om CEMR och jämställdhet inom Teknik & service. I juni deltog alla chefer och utvalda nyckelpersoner i en halvdags utbildning om jämställdhet och CEMR i regi av SKL (Sveriges Kommuner och Landsting). I oktober deltog tre nyckelpersoner i en fördjupad utbildning om jämställdhetsintegrering med inriktning samhällsbyggnad. Under hösten har ett temaarbete påbörjats där alla medarbetare får ökad kunskap om jämställdhet. Alla enheter utom två har genomfört en första träff med alla medarbetare som kommer att följas upp av två träffar under 2017 för att hålla kunskapen vid liv.

Bevaka möjligheter att söka statlig finansiering för investeringar och löpande verksamhet.

Status: *stoppad*

Kommentar: En inventering av möjliga statsbidrag är genomförd. Teknik & service skulle kunna ansöka om medel inom Klimatklivet, till exempel för investeringar i laddstolpar och elfordon. Eftersom fokus i den kommungemensamma omställningsstrategin för en fossilbränslefri fordonsflotta ligger på etanolfordon genomförs ingen ansökan om statsbidrag under 2016. Inför 2017 har frågan lyfts till kommungemensam arbetsgrupp så att en eventuell ansökning kan samordnas inom kommunen.

Handläggare
Ewa Belin
Yvonne Modé

Datum
2016-04-27

Diarienummer
STS-2016-0219

Styrelsen för teknik och service

Bilaga 4: Uppföljning av internkontrollplan 2016

Kontrollmoment: Säkra rutiner för kontanthantering

Inledning

Förvaltningen har en relativt stor kontanthantering, det är viktigt att befintliga rutiner är säkra, både ur ett finansiellt perspektiv men även ur ett medarbetarperspektiv.

Kontanthantering (inkl betalning med kort) finns inom måltidsförsäljning vid seniorrestauranger, vissa gymnasieskolor och friluftsområdet vid Fjällnora. Totalt 2015 uppgick försäljningen till ca 7,5 miljoner kronor. Vid Fjällnora finns möjlighet att betala med kort, ca 60 procent av intäkterna sker via kortförsäljning.

Metod

Befintliga rutiner har samlats in. Rutinerna har utvärderats genom intervjuer med processledare vid Fjällnora och ekonom vid Redovisningsenheten KLK samt restaurangansvariga vid gymnasieskolorna Rosendal och Celsius. Stickprovskontroll gjordes vid en av skolorna.

Rutiner

Det finns en kommungemensam rutin. Rutinen är över 15 år gammal.

Fjällnora

Vid Fjällnora finns en detaljerad rutin för hur bankning av kontanter ska ske. Fjällnora handhar även försäljning i Hammarskogs café, vilket är ett nytt uppdrag, samt kioskverksamheten vid Björklingebadet, vilket är öppet under badsäsong. I Hammarskog sker även uthyrning av kanoter. Betalning sker då till snickeriet i Hammarskog. Cirka 70 procent av försäljningen sker under perioden juni-augusti. Dagskassorna räknas samman, summan skrivs upp på blankett och signeras. Kontanterna hämtas och inlevereras till banken av upphandlat kontanthanteringsföretag. Bokföring sker på intäktskonto i samband med insättningen på banken. Momsen redovisas när kassasammandrag inkommer till Redovisningsenheten på kommunledningskontoret.

I Fjällnora är huset larmat. Kassaskåpet låses upp med en kod. Kontanterna från Hammarskog och Björklingebadet bankas från Fjällnora. Det innebär att dessa transporteras dit av förvaltningens medarbetare.

Enligt kommungemensam rutin ska växelkassorna vara särredovisad på ett balanskonto. Så har inte skett.

Rosendalskolan och Celsiuskolan

Försäljning sker av godis, kaffe, smörgossar med mera i skolornas caféer. Omsättningen uppgår till cirka 760 tkr.

Tillfredsställande kassaregister finns. Dagskassan räknas och stäms av mot Z-kvitto. Dagens försäljning redovisas på en blankett men saknar bland annat uppgifter om Z-kvitto, storleken på växelkassan och underskrift av kassaansvarig. I avvaktan på bankning förvaras kassorna i ett inlåst kassaskåp. Kontanthanteringsföretag hämtar och inlevererar till bank två gånger i månaden. Bokföring och momsredovisning handhas av Redovisningsenheten.

Stickprovskontroll gjordes vid en av gymnasieskolorna av Z-kvitton och redovisning av insättning av dagskassan. Kontrollen visade inga avvikelser.

Enligt kommungemensam rutin ska växelkassorna vara särredovisad på ett balanskonto. Så har inte skett.

Förslag på åtgärder

Efter genomförd granskning kan vi konstatera att det finns flera förbättringsområden. Flera rutiner är inte uppdaterade efter förändrade och tillkommande uppdrag och behöver revideras.

- För att få en säkrare kontanthantering i Fjällnora ska rutinen för byte av kod till kassaskåpet ses över så att byte sker med tätare kontinuitet.
- Rutin för säkrare kontanthantering mellan Hammarskog, Björklinge och Fjällnora ska tas fram tillsammans med beställaren.
- Kassasammandrag ska skickas till Redovisningsenheten minst en gång i månaden, vid högsäsong oftare. Rutinen i Fjällnora ska kompletteras med detta.
- Växelkassorna ska bokas på balanskonto för att följa kommungemensam rutin.
- Då vi tidigare inte har haft någon försäljningsverksamhet i Hammarskog har det varit brister i rutinen för kanotuthyrningen. Förslagsvis kan betalning ske till caféet när det är öppet. Under tiden ska en undersökning genomföras tillsammans med beställaren av hur hanteringen för kanotuthyrning kan göras säkrare.
- Rutinerna för hämtning av dagskassorna vid gymnasieskolorna ska ses över.
- Ny blankett för kassaredovisning vid gymnasieskolorna ska tas fram.
- En kontroll ska göras av hur kommunens försäkringsskydd ser ut i avseende på kontanthantering.

För att säkra en god arbetsmiljö bör en risk- och konsekvensanalys genomföras innan nya uppdrag mottas där kontanthantering ingår. Målsättningen bör vara att minimera kontanthantering och överväga att endast ta emot kortbetalning och eventuellt Swish.

Uppföljning

Uppföljning av denna granskning kommer att ske efter sommaren och rapporteras till Styrelsen under hösten.

Teknik & service

Helen Åsbrink
Produktionsdirektör

Handläggare
Susanne Angemo

Datum
2016-09-16

Diarienummer
STS-2016-0219

Styrelsen för teknik och service

Kontrollmoment: Avtalstrohet

Inledning

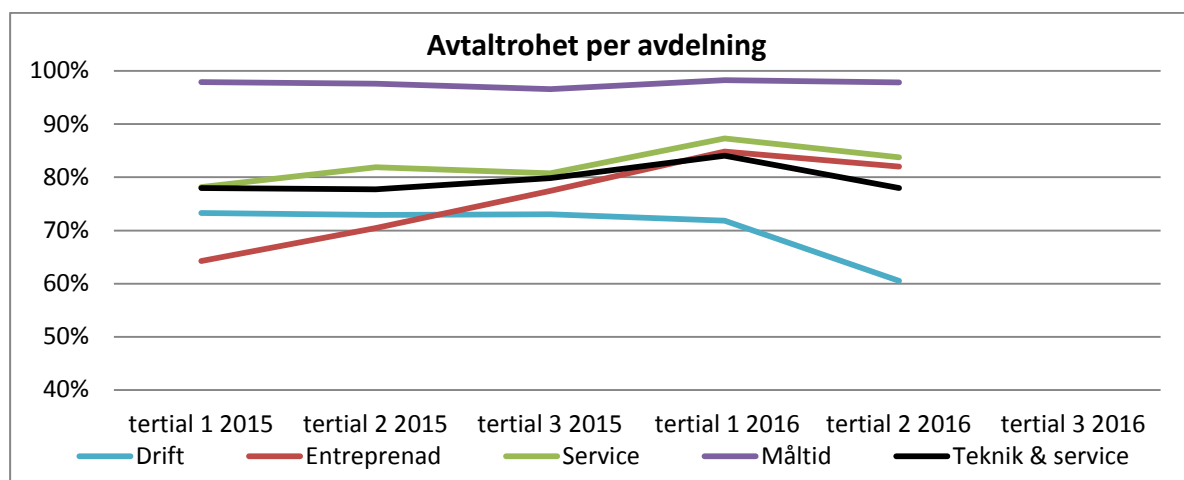
Uppsala kommun har en ambition att höja andelen inköp som hänförs till leverantörer där kommunen har avtal. Målet är att sänka kostnaderna för inköp. Om upphandlingsreglerna inte följs kan det även innebära att kommunen blir ålagd att betala skadestånd. I enlighet med den interna kontrollplanen ska kontroll ske om upphandlingsreglerna följs inom Teknik & service.

Metod

Statistik över avtalstroheten har följts upp med hjälp av kommungemensamt analysverktyg. Kommentarer har löpande samlats in från samtliga enhetschefer över orsaker till större inköp av leverantörer som saknar avtal. Intervju har genomförts med förvaltningens representant i gemensam styrgrupp för upphandlingsfrågor.

Resultat av kontrollen

För att möjliggöra uppföljning av avtalstroheten har kommunen under en tid arbetat för att få fram rättvisande rapporter. Tidigare rapporter i kommunens ekonomisystem Agresso har haft flera begränsningar, bland annat till följd av att kopplingen till upphandlingssystemet Kommers gjordes manuellt. Sedan ett par månader har Teknik & service fått tillgång till ett nytt kommungemensamt analysverktyg, Qlik Sense, som ger bättre analysmöjligheter och mer tillförlitlig statistik.

Avdelning Måltidsservice som i huvudsak köper in livsmedel har en mycket hög avtalstrohet. Avdelningarna Service och Entreprenad har en avtalstrohet på drygt 80 procent. Avdelning Drift har en lägre avtalstrohet än övrig verksamhet och andelen har sjunkit under det andra tertialet från 72 till 61 procent.

Regelbundet tas listor fram över större inköp från leverantörer där ramavtal saknas som alla enhetschefer går igenom och kommenterar orsakerna till. Kännedomen om upphandlingsreglerna framstår som god och när ramavtal finns med lämplig leverantör efterlevs dessa. Däremot saknas ramavtal idag för flera produktgrupper. I dessa fall finns inte alltid möjlighet att direktupphandla på grund av tidsbrist i projekten eller att uppdragsgivaren ställer krav på specifik leverantör. I övergången mellan avtalsperioder händer det även att vi fortsatt handlar av gammal leverantör i pågående projekt.

Slutsats och förslag till åtgärder

Bakgrunden till att det råder brist på ramavtal är främst att stöd från upphandlingsenheten varit en trång sektor inom kommunen. Det är även viktigt att verksamheten är förutseende och avsätter tid för att bistå i upphandlingsprocesserna. Under året har Teknik & service bildat en styrgrupp tillsammans med kommunens upphandlingsenhet för att på bästa sätt samverka och effektivisera arbetet med nya ramavtalsupphandlingar i samarbete med kommunens bolag och stadsbyggnadsförvaltningen. Samarbetet har varit framgångsrikt och många nya ramavtal har eller är på väg att tecknas.

För att undvika att inköp av specialprodukter och -tjänster görs utan direktupphandling är det viktigt med god framförhållning och planering i verksamheten. Detta kommer sannolikt att underlättas av den planerade omorganisationen där systemledare och egen regi involveras under samma tak. Rutiner för att säkerställa detta bör tas fram i den nya organisationen.

I samband med omorganisationen kommer Teknik & service att rekommendera de nya/övertagande förvaltningarna och fortsätta med rutinen att regelbundet följa upp verksamheternas avtalstrohet.

Kontrollmoment: Produktionssättning av beslut

Inledning

Produktionssättning avser de processer som används för att införa nya rutiner, system eller beslut i verksamheten och som säkerställer att besluten efterlevs så som det var avsett och med varaktighet. I enlighet med den interna kontrollplanen ska kontroll ske om fattade beslut har produktionssatts på ett effektivt sätt.

Metod

Genomgång av protokoll från ledningsgruppens möten under åren 2015-2016 för att identifiera fattade beslut. Stickprov i verksamheten om efterlevnaden av dessa och intervju av produktionsdirektör. Kartläggning av befintliga rutiner för produktionssättning.

Resultat av kontrollen

Under 2015 fattades ett stort antal beslut i ledningsgruppen om åtgärder som skulle implementeras i verksamheten. I flera fall har dessa åtgärder inte genomförts. Under 2016 har antalet beslut i ledningsgruppen om sådana åtgärder varit färre. Det som har beslutats har dock implementerats mer effektivt än under 2015.

Ledningsgruppen har under 2016 arbetat med en ”masterplan” som samlar alla insatser och beslut om åtgärder som påverkar verksamheten vid sidan om det löpande arbetet. Detta har bidragit till en tydligare prioritering av insatser och en bättre planering över året så att verksamheten inte belastas för hårt i intensiva perioder.

Arbetsättet för produktionssättning av beslut byggde tidigare på att avdelningschef var ansvarig för att informera sina verksamheter. I början av 2016 togs en ny rutin fram där metoden för att produktionssätta beslut anpassas efter syfte och målgrupp för respektive beslut. Under året har ledningsgruppen även arbetat mer aktivt med uppföljning av genomförda åtgärder. Enhetschefer avrapporterar regelbundet till avdelningschefer som rapporterar vidare till produktionsdirektör för att säkerställa att fattade beslut har genomförts.

Slutsats och förslag till åtgärder

Det nya arbetsättet med en mer genomtänkt prioritering och planering av insatser, ett anpassat tillvägagångssätt för produktionssättningen av olika insatser och en mer aktiv uppföljning av genomförda insatser har bidragit till att förvaltningen idag har en väl fungerande produktionssättning av beslut.

Teknik & service

Helen Åsbrink
Produktionsdirektör

Handläggare
Yvonne Modé

Datum
2016-10-26
Rev 2016-11-16

Diarienummer
STS-2016-0219

Styrelsen för teknik och service

Kontrollmoment: Säkra rutiner för kontanthantering

Inledning

I enlighet med 2016 års intern kontrollplan genomfördes en granskning av rutinerna för kontanthantering. Granskningen presenterades för styrelsen i maj. Styrelsen beslutade att en uppföljning ska ske under hösten.

I granskningen framkom ett antal förslag på åtgärder:

- För att få en säkrare kontanthantering i Fjällnora ska rutinen för byte av kod till kassaskåpet ses över så att byte sker med tätare kontinuitet.
- Rutin för säkrare kontanthantering mellan Hammarskog, Björklinge och Fjällnora ska tas fram tillsammans med beställaren.
- Kassasammandrag ska skickas till Redovisningsenheten minst en gång i månaden, vid högsäsong oftare. Rutinen i Fjällnora ska kompletteras med detta.
- Växelkassorna ska bokas på balanskonto för att följa kommungemensam rutin.
- Då vi tidigare inte har haft någon försäljningsverksamhet i Hammarskog har det varit brister i rutinen för kanotuthyrningen. Förslagsvis kan betalning ske till caféet när det är öppet. Under tiden ska en undersökning genomföras tillsammans med beställaren av hur hanteringen för kanotuthyrning kan göras säkrare.
- Rutinerna för hämtning av dagskassorna vid gymnasieskolorna ska ses över.
- Ny blankett för kassaredovisning vid gymnasieskolorna ska tas fram.
- En kontroll ska göras av hur kommunens försäkringsskydd ser ut i avseende på kontanthantering.

Resultat av uppföljningen

Uppföljningen visar att:

- Kontanthanteringen i friluftsområdena har minskat då det nu finns möjlighet att betala via swish. Tillsammans med stadsbyggnadsförvaltningen har förslag tagits fram om att

kontanthantering helt ska upphöra. Gatu- och samhällsmiljönämnden kommer att besluta om frågan den 10 december. Om förslaget verkställs kommer information till allmänheten att ske via anslag på plats, facebook och hemsida mm.

- Koden till kassaskåpet är utbytt och byte sker nu kontinuerligt.
- I avvaktan på beslut om kontanthantering kommer att upphöra eller vara kvar har inte rutinen för hanteringen av kontanter mellan Hammarskog, Björklinge och Fjällnora setts över. Är kontanthantering kvar även 2017 ska säkrare rutiner tas fram inför nästa säsong.
- Fjällnoras rutin för kontanthantering är kompletterad med att kassasammandrag ska skickas till Redovisningsenheten regelbundet och oftare under säsong.
- Växelkassorna kommer att bokas på balanskonto 2017 om kontanthantering är kvar.
- Verksamheten i Hammarskog har återgått till kommunal ägo. Arbete har startats för att utveckla verksamheten i området. Om kanotuthyrning fortsätter att ingå i utbudet kommer rutiner för uthyrning och betalning att utredas i projektet.
- En ny blankett för kassaredovisning har tagits fram för gymnasieskolan. Implementering av blanketten är klar. Rutinerna för kontroll av dagskassor vid gymnasieskolan är klar och innebär att blanketten för kassaredovisningen samt avstämningskvitto måste scannas och sparas på G: Gemensam (Uppsala.se) för att ekonom som redovisar insättningarna ska kunna stämma av insatt belopp med redovisat belopp.
- Kontroll av kommunens försäkringsskydd visar att kommunens medarbetare är försäkrade i händelse av tillbud så som hot, våld, rån och olyckor.

Teknik & service

Helen Åsbrink
Produktionsdirektör

Kontrollmoment: Investering i hållbarhet**Kommentar**

Investering i hållbarhet ger ökade kostnader, vilket ger ett sämre konkurrensläge. Kontrollmomentet har utgått då "köp & sälj" utgår från årsskiftet i samband med omorganisationen. Punkten har ej lyfts till Styrelsen för teknik och service.

Kontrollmoment: Ny kontoplan**Kommentar**

Ny kontoplan för 2016 kommer att införas med stor påverkan för flera verksamheter. Under våren 2016 genomfördes information till verksamheten. I samband med detta togs också lathundar fram för respektive verksamhet. Punkten har ej lyfts till Styrelsen för teknik och service.

Bilaga 5: Pågående investeringar att överföras till investeringsbudget 2017

TOTALT

Investerings- budget 2016	Redov. netto- investeringar 2016-12-31	Återstår
13 000	9 260	3 740

Nämnd: 6500

Objekt	(tkr) Belopp	Kommentar	Nämnd 2017
Saltspridare (7424)	659	Beställd i oktober 2016. Försenad leverans .	4500
Kranflak till lastväxlarbil (788)	745	Beställd i oktober 2016. Försenad leverans.	4500
Två spårsläddar till Björklinge(7436) resp Sunnersta (7437)	58	Maskiner levererade 2016, faktura försenad till	4500
Saturator (7424)	526	Beställd i november 2016. Försenad leverans.	4500

SUMMA att överföra till investeringsbudget 2017 **1 988**

Investeringsobjekt som inte blir avslutade inom avsedd tid och är pågående över årsskiftet 2016/2017 ska rapporteras med det belopp som ska överföras till 2017-års investeringsbudget.

Ange orsak till objektens senareläggning.